

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razgledi, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leto K 120, za četrti leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za listi
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

343 MANDATOV VERIFICIRANIH.

Danes ob desetih dopoldne je bila seja konstituantne. Čitali so poročila verificacijskega odbora Verificiranih 343 mandatov. Predsednik je zaključil sejo in odredil prihodnjo sejo za šestnaisto uro popoldne z dnevnim redom: Prisega in volitev predsedništva.

POGAJANJA ZA SESTAVO NOVE VLADE.

Belgrad 22. dec. Pogajanja za sestavo nove vlade se bodo zopet pričela. Topot na bo šlo hitro ker se je posrečilo doseči sporazum o predsedništvu parlamenta. Pogajanja bosta vodila Nikola Pašić in Davidović.

SPORAZUM GLEDE PREDSEDNIKA KONSTITUANTE.

LDU Belgrad 22. dec. Danes dopoldne je bila v ministrstvu za konstituantno konferenco voditeljev vseh strank na kateri so se voditelji pogajali glede prisega in volitev predsedništva.

SVEČANA SEJA KONSTITUANTE.

LDU Belgrad 22. dec. (ZNU) Svečana seja konstituantne je določena za 12. januarja prihodnjega leta.

HRVATSKA ZAJEDNICA RAZPRAVLJA.

LDU Zagreb 22. dec. (ZNU) Dne 28. t. m. bo v Zagrebu sestanek hrvatske zajednice na katerem se bo razpravljalo o političnem položaju in se bodo vršile volitve predsedništva osrednjega odbora.

BLOKADA REKE.

LDU Bakar 22. dec. Sinoči ob 24. se je pričela učinkovita blokada

Reke s kopnega in z morja. Blokada vodi general Caviglia. D' Annunzio je proglasil na Reki vojno stanje in se namerava braniti. Ni izključeno, da bodo D' Annunziove čete če bo sila, udrle tudi na Sušak in tamkaj rekvirirale živila.

LDU Rim 22. dec. D' Annunzio je odvrnil snovi na Caviglijev ultimatum, da nima ničesar več pristaviti svoji zadnji noti. Držal se bo svojih načel in se branil. Vselej se odklonitve je proglasil Caviglia nad Reko Rabom. Krkom in Sv. Markom strogo blokado. Caviglia je objavil mnogo razglasov svojim četam, kakor tudi D' Annunziem legionarjem in reškemu prebivalstvu. Glede blokade je dovolil Caviglia 48 urni rok za odhod onim osebam, ki žele zapustiti blokirane otoke in ozemlja.

PROTI URADNIŠKIM ZADRUGAM

LDU Zagreb 21. dec. (ZNU) Na magistratu je bilo danes zborovanje javnih namestencev, na katerem se je protestiralo proti naredbi finančnega ministrstva, ki določa, da se plači uradnikov odtegne 10% za nakupovalno zadrugo. Sklenjeno je bila resolucija, ki zahteva, da se ta naredba takoj razveljavi.

STAVKE V BOSNI.

LDU Zagreb 22. dec. »Novosti« javljajo iz Sarajeva, da je zveza rudarjev dala vladi snovi ultimatum 24 ur, da odobri njihove zahteve. Tudi železničarji pripravljajo stavko.

KOMUNISTIČNO NASILJE.

LDU Zagreb 22. dec. Komunisti levčarji so dali tajništvu socijalistične stranke, ki ima svoj lokal v istem posloju, ultimatum, v katerem zahtevajo, da se jim izroče lokali, ki jih ima na razpolago socijalistična stranka, sicer si jih vzamejo s silo.

potem je popolnoma razumljivo, da je igra zelo dolgotrajna.

Kadar se bodo na gospodje domnili o tem, katere stranke pridejo na vlado, potem koliko portfeljev dobi vsaka vladna stranka in katere portfelje, potem kdo naj zavzame različna ministrska mesta, takrat bo tudi jasno, koliko je kdo popustil in jasan bo tudi bodoči ustavni načrt. Zato ni dvoma, da bo bodoči ustavni načrt ki bo plod strankarskega kompromisa, lahko prav kmalu rešen. Ustavno vprašanje se rešuje že sedaj, med pogajanjimi: kadar bo prišlo na dnevni red v konstituenti, bo že rešeno!

Na delo!

Pred volitvami smo se tolažili, da bo na volitvah ponehal ostudni strankarski boj, toda z žalostjo vidimo, da se še zmeraj nadaljuje. Skrajni čas je, da se oduravi kam bomo prišli, ako se bode tako nadaljevalo? Volitve so že pokazale, kam nas je strankarska zaslepljenost v Jugoslaviji zapeljala. Zmavalala niso načela, ampak ljudska nevoľja. — Skrajni čas je, da nas čaka težko delo, da popravimo hude posledice svetovne vojne in nezmožnih diplomatov, toda to nas ne sme strašiti. Vemo tudi, da ne bomo prišli tako kmalu v normalno življenje in da bomo morali še trpeti, predno se bodo zacelile vse rane. — Vendar moramo vse sile napeti, da kolikorhitro olajšamo to kruto breme, ki nam ga je naložil kruti avstrijski imperializem in današnje vladanje buržoazije.

Da se brei izboljšalo današnje razmere je tudi dolžnost delavne ljudstva, da pri tem pomaga s tem, da je složno in se ne pusti zapeljavati od tujih elementov, ki samo razdirajo dobro orvanizirane delavske mase. Dolžnost vsakega zavednega delavca je tudi, da avitira za našo edino pravo soc. demokratično stranko in naše časopise. Kolikor več bomo žrtvovali za stranko in časopise, toliko več bomo imeli koristi. Socialisti bomo delali po programu, katerega je ustvarila znanost in proletarijat. Zato pozivljamo naše poslance, naj se v prvi vrsti zavzamejo za invalide in delavce, da se jim izboljša njih bedni položaj.

Mi potrebujemo resne in značajne može, ki bodo v resnici kaj storili za ljudski blagor. Delavno ljudstvo! Strmimo se v močno soc. demokratično proletarsko armado in takrat bo bila zadnja ura kapitalizma. Neobhodno potrebujemo je, da imajo naši zastopniki v konstituenti za seboj naše močne organizacije.

Politične vesti.

+ Rapalska pogodba. Listi poročajo iz Rima: Ministrski predsednik Giolitti je prodolžil zakon, ki razveljavi sporazum med Italijo in Jugoslavijo kralju v podpis. Aneksija ozemlja Julijske Benečije, Zadra in otokov, ki pripadajo Italiji, bo objavljena v eni prihodnjih števil uradnega lista in bo v veljavo 15. dne popoldne. Zakon bo zadobil izvršilne moči med Italijo in Jugoslavijo šele potem, ko bosta obe državi zamenjali ratifikacijske listine.

+ Jugoslovanski — nizozemski spor. Belgrajski presbiter poroča, G. Rappaport, avstrijski žid in nizozemski častnik konzul v Belgradu, je izvršil v pomoč sovražniku več neprimernih stvari. Radi tega je belgrajska vlada, ker je bila krivda dokazana, večkrat zahtevala, naj nizozemska vlada tega konzula zamenja. Ker se to ni zgodilo, je belgrajska vlada obvestila G. Rappaporta in njegovo vlado, da je sklenila, da ga ne more več priznavati za konzula. Zelo verjetno je, da je vsled tega sklenila nizozemska vlada odpoklicati svojega konzula iz Belgrada. Spominjamo se na podlagi tega, da so l. 1914, že ob času obstreljevanja srbske prestolnice opozorili srbski listi na

zvezo Rappaporta s sovražnikom. Rappaport je s svojega stanovanja v Belgradu dajal ponoči sovražniku onstran Save svetlobne signale. Ta nemili incident ni pustil brez razburjenja belgrajskega javnega mnenja, ki zelo obžaluje, da se je to zgodilo, vendar pa upa, da se bodo v najkrajšem času vzpostavili diplomatski odnosi z Nizozemsko. Sodijo, da nizozemska vlada ne more odobravati postopanja svojega častnega konzula. — Čudno se nam zdi, da je datiral naš uradni Presbiter zgoraj poročilo iz »Ženeve«, čeprav vsak otrok lahko vidi in ve, da je poročilo iz Belgrada in sleer iz zunanjega urada. Kakor je razvidno iz izraza obžalovanja nad tem nemilim incidentom, je moral naš vnani urad oziroma njegov dejanski voditelj G. Tiča Popović, nekoliko odnehati od svoje znanosti in priznane surovosti in skrajni čas bi že bil, da bi ta gospod iz svojih »incidentov« izvaljal tudi za sebe potrebne konsekvence in — šel!

+ Spor v klerikalnih vrstah. Po volitvah se je pojavil v klerikalni stranki spor kot očitna posledica nepričakovanih uspehov SLS. Korošec je moral na zahtevo »radikalne« klerikalne struje, na katero se opirajo tudi bivši šusterščijanci, demisionirati, še predno je demisioniral celotna Vesničeva vlada. V Ljubljani je ta »radikalna« struja v večini. V protest proti dosedanjim politiki stranke, je ta struja — čeprav je jasno, da klerikalci po svojem bistvu ne morejo biti drugega kot monarhisti — začela po kalnem ribarju v političnih vodah tudi z nekakim »republikanizmom«, kar jim pa kot klerikalcem kaj slabo pristaja. Da naredi malo prahu tudi v javnosti čes kdo bi mogel potem še reči, da nismo »radikalni« v boju za ljudske(?) pravice (?) so spravili stvar tudi v svoj kličavi »Večerni list«. »Strazari iz Maribora so kajpada stvar zelo resno in so v tej stvari veri začeli »odločen« in »hude« boj za monarhizem. Republikanizem »radikalnih« se jim ne zdi čist, za to slutijo, da se tega preobrata v SLS krivi kakoli od zada podpihujoči šusterščijanski elementi. »Straza« je na konto tega zapisala tudi ostre besede: »Klika brezvestnih demagogov — (iz SLS seveda) nam ne bo diktirala, kaj je krščanstvo in ne bomo dopustili, da se pod krinko krščanstva razdira naša država in pripravlja in novo robstvo pod tujevo peto.«

+ Čudno manire ima naš vnani minister gospod Tihomir Popović, ki je znan že po nebrojnih aferah, ki jih je povzročil s svojim skrajno surovim nastopanjem napram tujim diplomatom in domačim, ki imajo to nesrečo, da morajo priti z njim v osebne stike. Govori se, da je mož nervozen, zelo nervozen, toda njegova bolezen ne opravičuje njegovega nastopanja. Mož na takem mestu mora biti pač zdrav, a če je G. Tiča bolan, potem naj se gre zdraviti, dokler se mu živčna moč zopet ne povrne in kadar bo zopet zdrav, naj se vsede na svoje staro mesto nazaj; če pa ne ozdravi, potem pa naj da ostavko. Zadržuje je iskal neki poslanec G. Tihomirja Popovića v jako nični zadevi, ampak G. Tiča si je mislil: e, kaj poslanec — in gospoda seveda ni sprejel. To se je ponovilo sedemkrat! Seveda vse je zaradi »nervoznosti«, ko se je pa poslanec vendarle preril do njega in ga lupreljal, zakaj tako postopa s poslanci, je G. Tiča vedno hotel govoriti le o »predmetu«, ker mu je bilo opravičilo pač neljubna stvar. — Kdo ve, če ne bo tudi o tem »nemilem incidentu« poslal kakršnega uradnega popravka v svet iz — Ženeve!

+ Blokada Reke. Po sporočilu, ki ga je poslal general Caviglia snovi reškemu poveljniku, poteče rok za odgovor na ultimatum d'Annunzijski danes ob osemnajstih. Ako odgovor ne bo zadovoljiv, odredi General Caviglia elektivno blokado Reke in tokov Krka, Raba in Sv. Marka, ki so jih reške čete protipostavno zasedle. Po tej novi blokadi bo vsak promet preprečen in blokirani kraji popolnoma izolirani. — To bo strašno, za d'Annunzijske liferante iz — Zagreba!

+ Uradna stavka v Trstu. Stavka državnih namestencev traja že, dasi se nahaja med vlado in zastopniki prizadetih uradnikov in uslužbencev so bila dosedaj sleer brezuspešna, toda razbila se niso.

+ Amnestija na Ogrskem. Madžarski ministrski predsednik grof

Telekv je izjavil danes novinarjem, da izda vlada med božičnimi prazniki amnestijsko naredbo radi malih prestopkov, ki se bo nanašala tudi na dobo Karlovijske revolucije.

+ Zaprti komunisti. Kakor poroča »Česke Slove«, sov čeraj prignali v kaznišnice Pankrac pri Pragi 900 komunistov.

+ Glasilo čl. komunistov »Rdečo pravo Večernik« je čl. vlada prepovedala razširati v štirih okrajih: Kladno, Kralupy, Slano in Rakovník.

+ Za tretjo internacionalo. Okrajni občni zbor socijalistične stranke ob Gornji Marni se je predčerašnjim izrekel z 9 glasovi proti 3 glasovom za priključitev k tretji internacionali.

+ Rumunija se bo pogajala s sovjeti. Bukareška vlada se je po posvetovanjih v Londonu odločila, da pozove v sredini januarja boljševiške odposlance v svojo deželo, da se prične gospodarska pogajanja. Rumunija bo pričela ta pogajanja samo pod pogojem, da se ji vrne Besarabija, da se ji vrne državni zaklad, ki je bil odpeljan v Moskvo, in da sovjeti končajo svojo boljševiško propagando na rumunjskih tleh.

+ Komunisti med seboj. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Helsinkij: Zadnji čas so bili v Moskvi in Petrogradu aretirani razni sloveški komunistični voditelji, ki stoji v opoziciji proti sedanjim sovjetski politiki. Te aretacije so v zvezi z vsesuskim kongresom, ki se je sestel dne 20. tm.

+ Ludovik Martens, zastopnik sovjetske vlade v Združenih državah, bo izgnan. Tako sporoča nota, ki jo je objavil Wilson, državni tajnik za dela.

Po svetu.

— Tragčno smrt je dočkal eden najboljših avstrijskih sodrugov Edvard Schreyer. Bil je železniški revident v Neumarku in je kot tak priskrbel službo nekemu mlademu človeku, ki mu je pa hvaležnost pokazal s tem, da se je udajal plačati in nevernil kot knjigovodja večjo vsoto denarja. Ko mu je Schreyer to očitil, ga je puštolovce ustrelil.

— Današnje klinike so dobile od Rockefellerjeve ustanove v New Yorku dar 60.000 dolarjev (40 milijonov avstrij. kron).

— Brezlična postaja »La Fayette« pri Bordeauxu, največja na svetu, je bila te dni izredna promet in oskrbuje že brezlično zvezo z Ameriko, Japonsko in francoskimi kolonijami zlasti Madagaskarjem. Velikost te postaje si bodo naši bratci mogli predstavljati, če jim povemo, da »ovstoj iz 8 velikanskih stebrov, katerih vsak ima po 250 m višine. Žično omrežje, ki tvori s temi stebri 2 ogromna bloka, zavzema površino 1.200 m dolžine proti 400 m širine (potem pa govore »brezličnem« brzolavni) Sila, ki jo proizvajata ta dva loka znaša 1000 kilovatov, dast so prvotno pričakovali »samo« 700. Brezlična postaja na Eiffelovem stolpu v Parizu je 3 krat slabejša, lyonska pa 5 krat. Prišel je čas, ko se ne bomo več čudili egiptovskim templjem in piramidam!

— Izet paša, ki je bil poslan od turške vlade, da se pogaja s kemalisti, je prešel s četami in tvoril na njihovo stran. Postal je njih vojni minister. — Tako je prvi del »pogajanj« gotov.

— Armenija je na predlog moskovske vlade podala dve noti Georgiji in angorski vladi, v katerih zahteva takojšnje izpraznitev lastnega ozemlja, ki so ga po zadnjih bojih zasedle čete omenjenih držav.

— Krupp zasluži tudi, če ne izdeluje kanonov. Poročilo znane nemške Kruppove družbe, ki po določilih versailleske mirovne pogodbe ne sme več izdelovati vojnega materiala, pravi, da je bilo v tekočem letu 79,5 milijonov mark čistega dobička, dast so v njenih obsežnih podjetjih fabricirali samo neškodljivo in celo koristno blago. — Torej, moralo je priti do svetovnega klanja, da so se gospodje veleizkoriščevalci prepričali, da je »posten« »zaslužek« (po današnjih pojmihi seveda!) mogoč tudi brez nakopičenja bomb in najnovjših sistemov vojnih možnarjev.

— Ameriško posojilo Nemški. Ameriškemu kongresu bodo v kratkem postavili predlog, naj se Nemški dovoli posojilo 1 milijarde dolarjev za pospešitev trgovinskega prometa med obema državama.

Igra se nadaljuje...

Belgrad 20. decembra.

Igra za sestavo nove vlade se nadaljuje in še ne bo tako kmalu končana, kakor se je to mislilo spčetka v upanju na »nove ljudi«, ki so prišli v konstituantu s prepričanjem, da bodo ravno oni vse prevrnili in vpeljali nove metode političnega boja. Ti gospodje so danes že lahko prepričani na svoje oči, da se starini prokleto dobro razumejo na politični tarok in da proti takim igralcem ni dobro napovedovati »pavek ultimato«. Kakor se sliši poslušajo energični mladinci, če jih smejo tako imenovati, že nekoliko nervozni in sitni.

Doslej je politični položaj razčističen le v toliko, da vemo z vso gotovostjo, da bo ozemlje, ki so danes imenovali kraljevina SHS, ostalo enotna država in enotna gospodarska celota. O tem dejstvu danes ne more biti nobenega dvoma več, ker stoji ogromna večina strank na pozitivističnem stališču, kar znači za obstoj države kot take ogromen moralen uspeh. Danes je velikanska večina strank za to, da se mora ta enota dati tudi ustava. To je drugi pozitivni rezultat.

Sporne so na točko v obliki države in o vsebini ustave. Glede teh dveh točk se vrše med posameznimi strankami pogajanja, ki ne bodo še kmalu končana. Pogajanja se na voljijo čisto po starih metodah, kakoršnih smo se navadili zadnje dve leti.

Stvar gre približno tako-le: Demokrati radikalci agrarci, klerikalci i. t. d. so vsi za državo. Vsi bi tudi bili voljni vstopiti v vlado, ako se več ali manj urodi zahtevam posameznih strank. Zahteve različnih strank se na med seboj zelo križajo. Zato mora ena ali druga stranka od svojih »neodstopnih« zahtev na koncu koncev le nekoliko popustiti, ako hoče priti do oblasti. Tu se začne parlamentarna igra: Koliko ministrskih stolov mi daš, da dopustim toli-

ko in toliko? Preveč ministrskih portfeljev — korit — seveda ni na razpolago, zato je treba biti trdovraten in nepopustljiv do skrajnosti, da se doseže vsaj eno mesto več kakor te ali oni stranki pripada po njeni politični moči. Velike stranke, kakor so n. pr. radikalna in demokratska, gredo v teri seveda še dalje. One ne pregovarjajo samo med seboj za sporazumno delitev oblasti, ampak poskušajo druga drugo s pomočjo malih strank spraviti pod sebe. Zato igrajo velike stranke neke vrste dvojno igro: pregovori za sporazum na eni, zaplotnjaške »intrige« na drugi strani. Tu ni čuda, če potem male stranke licitirajo nagrado za svojo pomoč pri zaplotnjaštvu zelo visoko!

Pri sestavi nove vlade se gre torej za sledeče:

Prvič je treba ugotoviti, katere stranke bodo vstopile v vlado in za kakšno ceno? Ena stranka zahteva malo, pa nič ne ponuja od svojih principov, druga zahteva veliko, ampak zato je pripravljena boga in vruga trikrat na uro zatačiti. Kaj je sedaj za »vodilno« stranko ugodnejše?

Kadar je končan ta boj se začne drugi: Katere portfelje naj dobi vsaka vladna stranka? Če sem si izgovoril n. pr. dve ministrstvi, potem ni vseeno, ali dobim v svoje roke brezpomembno ministrstvo za vere ali pa dobim moč nad financami!

Nazadnje pride na glavna bitka: Kdo bo minister? Kandidatov za ministrovane je ogromno število — tudi med Slovenci jih ne manja — ampak težko, zelo težko se je preriti skozi goste vrste upajočih in težko čakajočih!

Če si vseh teh bojev ne predstavljamo le v tej vrsti kakor so tukaj navedeni zaradi ločnega pregleda, ampak si predstavljamo igrjo z vsemi naštetimi kartami naenkrat,

Dnevna kronika.

Govori se! — Govori se, da je nekaj javni funkcionar izdal neki poziv. Govori se, da je ta poziv adresiran na neka industrijska podjetja. Govori se, da se omenja v tem pozivu tudi beseda »denar«. Govori se, da bi naj bil ta denar namenjen nekemu drugemu javnemu funkcionarju!! Ker je javnost zelo vznemirjena zaradi takih in podobnih »govorov«, zato prosimo, da blagovoli poročeništvu za javna dela te »govori« nekoliko razjasniti ali še bolje: popolnoma ovreči. Sicer bi utegnili javnost sama skrbeti za potrebna oblačenja. Toliko za danes. — A pronos, kaj pa je z odgovorom na trditve v sobotnem »Napreju«? Tudi tukaj bi se smelo zgoraj omenjeno poverjeništvu nekoliko zganiti. Akti menda niso izginili? Če so, bomo poskrbeli za — prepise!

Sladkor za božične praznike. Ministrstvo za prehrano in obnovo je dovolilo, da smejo sladkorne tvornice v Beogradu in Čupriji razdeliti 10 vagonov sladkorja malim prodajalcem v svrhu oskrbe prebivalstva za božične praznike. Vsi mali prodajalci si smejo nabaviti po 500 kg sladkorja, ki ga ne smejo dražje prodajati kakor po 14,50 dinarjev v kraju tvornice in po 15 dinarjev izven kraja tvornice. Tvornice bodo morale poročati, komu se sladkor izdala. Nadalnjih 10 vagonov bodo razdelile tvornice konzumnim in kmetijskim zadrugam ter industrijskim obratom. Tvornice bodo morale voditi zapisnik razdelitve sladkorja ter o tem poročati ministrstvu.

Novi kovani drobiž. Finančno ministrstvo je prelo tri vagone novega kovanega drobiža po 10 in 25 dar.

Omejitev prometa. Radi rudarske stavke sta ukinjena vlaka Beograd-Zagreb št. 5 in 6. Na vseh preloah zagreboškega železniškega ravnateljstva vozila do nadaljnjih odredbe samo po 1 mešan in 1 osebni vlak. Vsi ostali vlaki so ukinjeni, dokler se ne zagotovi prevoz iz zasebnih ali državnih rudnikov. Izmed direktivnih vlakov na Dunaj in v Prago vozila vlaka št. 3 in 4 z odhodom ob 15. iz Beograda. Med Beogradom in Zagrebom je ustavljen vsak prevoz bruto, izvezmi žlivo, vojaške pošiljke in prevoz. Beogradskega železniškega ravnateljstva naznanja, da se radi pomanjkanja premoaga ustavi brzojavski št. 1 in 2 med Beogradom in Nišem. Edino simfonjski orient-ekspres bo vozil še nadalje po starem voznem redu.

Vpliv rudarske stavke. Rudarska stavka poteka mirno, brez vsakih incidentov. V stavko so vstopili tudi rudarji državnega premogovnika Velenje. — Pri državnih železnici upajo da vzdrže za 20 dni popolni normalni osebni in tovorni promet. Tudi lužna železnica je bala preskrbljena s premoagom.

Škod upokojencev, udov in sirot uslužbencev južne železnice. Da je pri tem podjetju marsikaj škandaloznega, smo že večkrat poudarili, a morda nikjer drugje se nemarnost in brezčestnost železniškega ravnateljstva ne kaže v tako drastični luči kot pri ravnanju z upokojenci, udovami in sirotami. Nekateri upokojenci uradni dobe n. pr. na mesec celih — 70 K, a če imajo velike družine 150 do 200 K. Opetovane prošnje in protesti niso nič izdali, zato so sklicali prizadeti včeraj v Mesnem domu shod, na katerem so izjavili, da se vržejo raje pod vlak, kot da bi še nadalje živeli tako obupno življenje. Zahtevali so, da jim milijardarsko podjetje v 10 dneh ugotovi skromni zahtevi: izenačenje pokojnih s pokojinami državnih železničarjev. Navzoči poverjenik za socialno skrb z. Adolf Ribnikar je izjavil, da se bo zavzel

za to stvar, a to ni dovolj: treba je, da vlada nemudoma napravi konec izsesavanju revnih bivših nameščencev in njihovih družin po kapitalističnih hilenah!

Javna predavanja na univerzi se za dobo božičnih počitnic prekinje. Prvo predavanje se bo zopet vršilo v petek 7. jan. ob 8. uri zvečer na univerzi. Predaval bo g. univ. prof. dr. F. Veber iz cikla »Telo in duša III. del (nadaljevanje): Brezčasna harmonija med duševnim in neduševnim svetom, IV. del predavanja »Stopnje življenja in pomen kulture« se bo vršil v nedeljo 9. jan. ob 10. uri dopoldne.

Učitelj za izdelovanje »suhe robe«, najraje invalida, išče invalidski oddelček poverjenstva za socialno skrbstvo. V invalidskem domu v Dol. Toplicah je namreč mnogo invalidov, ki bi se radi naučili izdelovati »suho robo« (žlice, kuhališke, škefe itd.) Za invalida bi bila služba učitelja tudi stalna, za neinvalida začasná. Podrobna pojasnila daje (najbolje usno) Invalidski oddelček v Sempeterški vojašnici v Ljubljani.

Na dan pred Božičem t. j. petek 24. decembra t. l. ostanejo ljubljanski denarni zavodi zaprti.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda je izšel za l. 1921. Cena 16 K za izvod.

Tedenski izkaz. V mestni občini Ljubljanski se je v tednu od 12. dec. do 18. dec. rodilo 19 otrok (1 mrtvorojenec), umrlo pa je 20 oseb (7 tujcev) in sicer: za tifusom 1 tujec, za jetiko 3 osebe (2 tujca), radi mrtvouda 2, radi nezgode 1, radi samomora 1, za različnimi boleznimi 12. V zavodih je umrlo 11 oseb, obolelo pa je: za škrlatno 1, za tifusom 2 (1 tujec).

Zatvoritev potovalne pisarne. Ljubljanski mestni magistrat kot obrtna oblast je dal zapreti potovalno pisarno Simona Kmetetza v Kolodvorski ulici, ker ni koncesioniran. Pisarna ne sprejema več potnikov v Ameriko.

Izjava. Načelnstvo kons. društva rudarjev v Hrastniku izjavlja, da je bilo dne 13. decembra napačno informirano o gospe Doroteji Dolinšek. Omenjena je obče spoštovana in poštena. Načelnstvo.

Dr. Cerin ca. Perič. Pred ljubljansko okrajno sodno sobo št. 28 je bila zanimiva pravda dr. Cerin ca. Perič. Dirigent kraljeve opere Perič je kritiziral godbo dravske divizije, čaš, da je »škandal-muzika«. Dr. Cerin kot kapelnik vojaške godbe je Periča tožil zaradi žaljenja časti. Perič je bil obsoljen na 800 K denarne kazni ali teden dni zapora.

Izbor ljubljanske porote. (Uboj na Dobravi.) Je senzacionalna dolgotrajna razprava. Naval radovednega občinstva velikanski. Porota razpravlja uboj na Dobravi. Prvak, posestnik in gostilničar Leopold Briceli je bil načelnik »grasilcev« na Dobravi. Dne 12. septembra v nedeljo po malem šmaru je dobrovsko »grasilno društvo« priredilo veselico. Na tej je prišlo do besednega, strastnega prepira med Bricelim in 30letnim posestnikovim sinom Francetom Rupnikom. Okoli 11. ure zvečer je Briceli v strasti zabodel s kuhinjskim nožem Rupnika v prsa na cesti pred gostilno, kjer je mrtev obležal. Briceli se zagovarja, da je to storil v popolni razburjenosti. Zaslišanih je bilo 18 prič. Bil je obsoljen na tri leta zaradi uboja.

Izbor ljubljanske porote. Zaradi tatvin ovac, telic, kokoši v teseniški okolici je bil brezposelní Miha Mulei obsoljen na pet let težke işe. Miha Mulei je tudi kmetu Pogačaru ukradel 4 potice, 6 velikih štrukljev in malinovce. Bil je prvi tat živine.

Ukradena blagajna. Nadalje je bil pred poroto zaradi tatvine obsoljen Vincenc Ravnikar na eno leto težke işe, ker je ukradel 30. maja t. l. iz blazarne Trbovelske premogovne družbe ročno blagajno z 29.000K gotovine. Porotniki so potrdili da je bil znesek pod 4000 K.

Tatvine na kolodvoru. Na glavni kolodvoru so se pojavile številne tatvine zlasti tatvine sladkorja. Policija je aretirala veččlansko, dobro organizirano družbo.

Tatvina mlekarških posod. Mlekarški Zvezi je bilo ukradenih 500 velikih mlekarških posod.

Prašček in vino. Jože Zavrnšek iz Hrušice je hotel za praznike — zaklati praščika. Za »kolone« si je nameraval preskrbeti dobro sladko vince, zato je vlomil v vinsko klet Josipine Češnovarjeve v Štepanji vasi ter si je napolnil steklenico 26 l. kjer so ga na zasačili in izročili za »božič« v zapor.

Senzacionalna aretacija. V Dóvlem na Goreniskem je zagrebški detektiv aretiral Ludmilo Novak in njeno sestro Marijo omož. Košir.

Omenjeni ste izvršili koncem novembra velik vlom v stanovanje zagreboškega trgovca Mandiča Gersona, kjer je bila prva služkinja ter ste odnesli razne dragocenosti in tuje valute v skupni vrednosti 327.800 K. Nekaj zlastnine ste prodali nekemu ljubljanskemu zobozdravniku.

Kulturni vesnik.

Repertoar. Drama: v četrtek in petek zaprti; v soboto »Hasanaginica«, izven; v nedeljo »Sen kresne noči« v opari ob dramskih cenah, izven; v ponedeljek in torek (28. dec.) »Smrtin ples I. in II.«; v sredo zaprti; v četrtek »Sen kresne noči«, D; v petek zaprti; v soboto »Cvrček za peščjo«, izven; v nedeljo »Pohujšanje«, izven; v ponedeljek »Cvrček«, B. — Opera: v četrtek in petek zaprti; v soboto »Lepa Vida«, izven; v ponedeljek zaprti; v torek (28. dec.) »Trubadur«, C; v sredo »Tosca«, C; v četrtek »Sen D; v petek »Od bajke do bajke«, mladinska predstava ob 3. pop., izven; v soboto »Prodana nevesta«, izven v nedeljo »Tosca«, izven.

Fran Levstik: Izbrani spisi za mladino. Priredila Fran Erjavec in Pavel Flere. Z risbami okrasil Ant. Koželj. Knjica obsega 220 strani. V Ljubljani 1921. Izdala založila in natisnila Učiteljska tiskarna. — Učiteljska tiskarna se je lotila velike naloge izdati naše klasike v ilustrirani mladinski izdaji. Dolgo so pogrešali teh naši starši, naše knjižnice, zlasti pa naša mladina sama, ki je ostalo tako več ali manj nebristno nalenče, kar so napisali tudi znanje največji možje našega naroda. Zbirko, ki bo opremljena povsem enotno, urejata in priredita Fran Erjavec in Pavel Flere, ilustrirali to bodo na najsličnejši slovenski umetniki. Prav kar je izšel prvi zvezek ki prinaša za mladino izbrane spise enega naših največjih pesnikov in pisateljev, to je Frana Levstika. Knjico je ilustriral A. Koželj in te za današnje čase naravnost razkošno opremljena. Prinaša izbor njegovih pesmi, dalje pravilice in pripovedke ter znamenitega Martina Krpana in Potovanje in Litje do Čateja. Pripricani smo, da bo po knjižni rad secel vsak in da ne bo manikala v nobeni slovenski hiši. Primerna bo zlasti za darila. Elegantno vezan, izvod stane K 54.—, broš. K 46.—. Dobiva se po knjižarnah ali pa v Učiteljski tiskarni.

»Mlada greda« — otroške pesmice. Napisal Ivan Albrecht, ilustriral M. Gaspari. Založila »Zvezna tiskarna v Ljubljani. Oblika 31-23 cm. — S to najnovejšo otroško knjigo je založba »Zvezne tiskarne« prva napravila korak k izvirni slovenski otroški ilustrirani knjigi. Dosedanja otroška ilustrirana literatura je bila skoro izključno prevodna, ponajveč iz nemščine. »Zvezna tiskarna« nudi prvovrstno, po vsebini in opremi krasno domače delo domačega pesnika Iv. Albrehta, slike v pristno narodnem duhu domačega slikarja M. Gasparija. Knjiga bo naši mladini napravila gotovo obilo veselja in jo zato prav toplo priporočamo. Cena navadni izdaji, natisnjena na finem, risalnem papirju 40 K in luksurjozni izdaji, na najfinem krednem papirju za umetniški tisk 60 K.

»Našim malčkom«. Naš znan skladatelj Jos. Pavčič je priredil našim malim pianistom zbirko najpriljubljenejših šolskih pesmic, ki je je založila naša na polju zlaganja dobrih glasbenih del zelo znano podjetje Kleinmayr in Bamberg. Zbirka, okrašena od prav čednih v narodnem slogu slikanih vinjet M. Gasparija obsega na 50 straneh 55 različnih pesmic, vporabljenih za klavir in za petje. Pesmice so deloma starejše, deloma novejšega izvora, tako Adamčeve, Sorajnikove, Nedvedove in drugih, precej jih je tudi narodnih. Ta najnovejši šolsko-pevski album bo razveselil vsakogar, ki sta mu petje in glasba sploh draga. Cena mu je 40 K, kar ni za tako lično delo ravno preveč. Priporočamo ga najtopleje vsakomur; učiteljstvu bo pa poleg klavirske šole še posebno prav dober učni pripomoček.

»Sport«. Izšla je 26. številka z zelo bogato vsebino. Za nogometaše so v njej posebno važne izpremembe raznih nogometnih pravil.

Češki kronski arhiv zopet v Pragi. Češkoslovaški poslanik na Dunaju dr. Fiedler je prepeljal z nekaterimi uradniki repačijske komisije češki kronski arhiv z Dunaja v Prago. Po 170 letih so se vrnila dokazila slavne češke protokosti v Prago. Kronski arhiv obsega gradivo starih čeških kraljev od l. 1157. ter je bil prvotno shranjen na Karlovem Trgu, pozneje pa v kapeli sv. Vavrlava na Hradčanih. L. 1751 ga je pustila Marija Terezija prenesti na Dunaj, kjer se je kazal kot znak starodavne tradicije v posebni razstavi potentatom in tujcem.

Francoska slavistična šola v Parizu se hoče preosnovati v središče slavistike v inozemstvu. Radi tega bo slavistični inštitut v Parizu pričel z novim letom izdajati filološki časopis »Revue Slave«, ki ga hosta urejaval profesor »College de France« Mayet in ravnatelj šole za orientalne jezike Blaye. Francosko pisani rokopi si pošiljajo urednikoma ali pa tajniku slavistične sekcije.

Grše tragedije bodo igrali v sirakuskem antičnem gledišču. Prihodnje leto začne s prvimi predstavami zlasti mnogih Aischylovih del v prevodih, ki jih je priredil Ettore Romagnoli, kojemu je tudi poverjeno umetniško vodstvo gledišča. V Sirakusah bodo najbrž začeli s trajnim izvajanjem starogrških dramatičnih del in pri tem ne bodo pazili le na stilistična izvajanja, ampak tudi na umetniško brezgrajne prevode starogrških dram.

Gospodarstvo.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo. 21. t. m. se je ministrstvu za trgovino in industrijo predstavila trgovinska delegacija, ki bo vodila trgovinska pogajanja z Nemčijo.

Železniški promet na južnih in državnih železnica na Madžarskem je od 23. decembra do 3. januarja popolnoma ustavljen radi katastrofalnega pomanjkanja premoaga.

Madžarske finance. Madžarski finančni minister Hegedus je izjavil, da so dolgovi Madžarske tako veliki, da jih država nikakor ne more prnesti. Treba jih je znižati vsaj za 4%. Dalje je treba za tri leta prolongirati izplačevanje za madžarsko vojno posojilo. Davek na vojne dobičke se ne sme izplačevati z vojnim posojilom. Dalje je finančni minister predlagal različna sredstva za varčevanje, tako znižanje dvornih stroškov, omejitev diplomatskih zastopstev itd. Na vsak način pa je treba kriti stroške za narodno armado. (Brez tega kapitalist biti ne more.) Kar se tiče davka na vojne dobičke, se bosta uporabljala dva davka, Davek, ki ga bo moral plačevati vsak, ki med vojno ni opravljal vojaške službe in davek, ki ga bo plačevali od imetja presegajočega milijon kron. Na mesto enkratne premoženjske odaje (ki se je boje), se uvede 25% imovinska odaja, ki bo v glavnem zadela veliki kapital. Akcijske družbe naj se prisilijo, da v dveh mesecih zvišajo akcijsko glavničo za 5% in da prepušte nove akcije brezplačno državi. Uvedli se bodo še novi davki. Devalvacija denarja ne more nastopiti, kor je že tu. Bankovci se bodo zamenjali z državnimi papirji v sporazumu z Avstro-ogrsko banko. Povodom izmenjave se bo odtegnilo 5% vrednosti.

Žitni kredit za Avstrijo. Poročila z Dunaja javljajo, da stoji pogajanja o kreditu za nabavo 60.000 tón žita Avstrijski republiki neposredno pred zadovoljivim koncem. Torej ni nikakoršnega strahu, da bi ostalo avstrijsko prebivalstvo v naslednjih mesecih brez kruha.

Gospodarsko stanje Francoske. Francoski državni dolg (predvojni in vojni) znaša okrog 220 milijard frankov. Francoska vlada, ki je upala, da ozdravi svoje finance z versajlskim mirom na račun Nemčije, mora najemati posojila. Cirkulacija papirnatega denarja dosega vsoto 45 milijard frankov. Sirovin je na Francoskem dosti, potrebe konsumentov so velike in v okolici je velika brezposelnost.

Banke bodo vprašanje že rešile! »Berliner Tageblatt« prinaša poročilo o angleški akciji za stabilizacijo valute. Lloyd Georgev prijatelj bo v oficijelni misli iskal glavna mesta na kontinentu, ter preiskal, kaj se mora ukreniti za stabilizacijo valute in bo predlagal vsaki državi naj ustanovi posebno banko, ki bo pospeševala la to akcijo.

Proračun zveze narodov za tretje poslovno leto 1921 predvideva 21 milijonov zlatih frankov za kritje stroškov. Ta vsota se porazdeli med države po kvotu svetovne poštne družbe. Ker so se male države pritoževale nad višino zneskov, ki jih morajo plačati, bo posebna komisija drugače porazporedila deleže.

Društvene vesti.

Delavsko pevsko društvo »Naprejo« v Celju naznanja vsem svojim rednim in podpornim članom, da se bo vršil v nedeljo dne 2. januarja 1921. občni zbor ob 4. dopoldne v prostorih gostilne g. Ivana Sveti v Gaberju. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva; 2. Čitanje zapisnika; 3. Poročilo blaginjskega in kontrola; 4. Poročilo ekonomu; 5. Volitev novega odbora; 6. Raznosterosti in eventuelni sklepi.

Redni občni zbor športnega kluba »Primorje« se vrši dne 6. januarja 1921 ob 15. uri v prostorih gostilne Batjel, Karlovska cesta 4.

Sport.

Kam za božične praznike? — V Bohinju! — Tam leži že čez meter snega in Bohinjeci so, uvažujoč vremenske preroke, že za to zimo iznova priredili umetno sankliše, zgradili smučko skakalnico in tudi

LISTEK.

Božič brezdomcev.

Ob tistem vprašanju je oživela vsa beznica. Kurjač Marko Kocber je prevrnil stol, treščil steklenico ob tla, da se je razbila in se je razlilo žganje po tleh, zamahnil je z rokama okrog sebe ter se slirok in kosmat postavil sredi sobe:

»Kje je pravica, ljudje krščanski — to mi povejte!

Hropel je tako sredi med mlzami, v obraz črn in raskav, pogled temen, sika-joč; potem pa se je nenadoma sesedel na klopi, si zakril lica z dlani in zajokal kakor otrok...

»Huk, huk, huk!« — Je zakajljalo izza omare in prikazala se je Barica. »Na svetli večer — pa vsa tako žalostno! Zapojte, fantje... saj še menda niste pozabili tiste lepe božične pesmi...«

Visok in mrk, z dvignjeno roko, je stopil do nje, Luka.

»Nismo je še pozabili, tiste lepe božične pesmi, Barica, o ne — ampak prepevali je ne bomo, tukaj ne... Sano Marka poglej, pa prepeval, če moreš... Čez noč so ga postavili na cesto v mrz in glad; »Ne rabimo več!« In Jurija, nagačevalca,

ravno tako, tudi Stefana, transmitskega mazača, ki sedi tam zadaj, je zadela ista usoda: »Ne rabimo več; pojdi!« Pa da bi človek prepeval, prepeval vrhu vsega tega!... Bratje moji v trpljenju, trpni vsi, ki ste tukaj med nami — poslušajte, kar sem že prej hotel povedati! Teško in mračno mi leži na duši — mora da naš, da me ne zadušijo! Na sveti večer smo prišli semkaj brezdomci, da bi v žganju pozabili vse gorje, ki nas obdaja, da bi se v žganjem zastrupili... Na, tu imaš kozarec, Barica, pa še ga prinesi Jeruža, še in še — naj me zastrupi popolnoma, naj me umori, da ne bom več mogel misliti, ne gledati krivice, ki se godi na svetu... Žganja na mizo, žganja! — To je naš praznik, naš božič, božič brezdomcev — — Polnoč se bliža, kmalu bodo šli ljudje k polnočnici, kmalu se bo razlegla po cerkvah tista lepa božična pesem: »Sveta noč, blažena noč...« Že slišim, kako šumijo mlmo sanj, druge za drugimi, vse elegantne, z melikimi sedeži, slišim, kako zvončkljajo na komatih kraguljčki... In v saneli, v kočijah, v avtomobilih? Sama svila in žamet in brokat, zlate zapestnice, zlate veržice, zlati nihani... trebuhi so rejni, toista in svetla od masčobe so lica, oči so smehljajo zadovoljno... Še nekaj trenutkov — in usta teh svetlih, zaljubljen obrazov se bodo

kročila sladko in bodo prepevala: »Sveta noč, blažena noč...« O, poznam jih dobro, ta pitana telesa z zlatimi veržicami in zlatimi zapestnicami, poznam ta masčobna lica, ta široka, Bogu hvale in čast prepevala joča usta... Polno malho cekinov ima razbojnik, na njej čepi in jezdi vse noči, da si dela kratek čas — zdaj prepeva v cerkvi slavo in čast — — ampak zunaj, na cesti — gorje siromaku, ki bi se mu približal, temu v gorko in dragoceno, s zlatom okrašeno oblačilo oblečenemu telesu, ter ga poprosil za vbojagale! Namesto vinarja se bo vsula na siromaka ploha: »Lenuh! Delat pojdi, delat — ali te ni sram, da berišči?« — — Tudi jaz delam... In razbojnik se ni zlagal: on res dela; vse dni in noči preudarja, kako bi utrgal delavcem v svoji tvornici plačo, razmišlja in si beli glavo, kaj da bi bilo treba ukreniti, da bi lahko podaljšal delovni čas, namo da bi več denarja steklo v njegovo nenastitno malho... Peljal se je mlmo v bogatih saneli, širok, naplunjen, v obraz žareč kakor sonce; še pred nekaj urami je postavil na cesto, sredi najhujše zime, pet delavcev, vsled pomanjkanja dela — zdaj prepeva v cerkvi Bogu hvale in čast in se smehlja blaženo... O, je prepevali, je praznuje po svoje svoj božič, vi tam zunaj v kočijah in saneli in av-

tomobilih mimodrešči tolovaji v fraku in cilindru — — nam pa žganja na mizo, Barica, žganja, žganja! To sem vam hotel povedati, popotniki moji dragi, brezdomci, siromaki!

»Ampak pravica — kje je pravica?« je poskočil s stola Jurij Magajna z mračnimi očmi ter skrlil roke v pesti, »Zakaj —?« Naprej ni mogel.

»Zakaj ta razlika: na eni strani bogastvo, na drugi revščina?« se je z besnim krikom pognal izza mize transmitskega mazača Stefana, da mu je zafrlala v zraku raztrgana suknja kakor dvojlo silnih razmršenih peroti. »Kakšna pravica je to?«

»Da, kakšna pravica?«

V prsih vseh je hropelo, oči so gledale sovražno in temno. Čudna, mrtvaška tišina je zavladala za hip v beznici; samo od tam, kjer je sedela popotnica Metka, je prihajalo enakomerno stokanje.

Luka pa se je nasmešnil in dvignil kozarec.

»Pravice ni!«

In izpil je žganje do zadnje kapljice, treščil je kozarec ob tla, da se je razdrobil, potem pa se je opotekel proti vratom.

Vseh oči so se ozrle vanj. »Luka Torej kaj?«

Omahnili je, še preden je prišel za ključko, ten se je obrnil,

»Brezdomci, popotniki, siromaki — vi še izprašujete: Kaj? Ali je mogoče, da je vaša vera ostala tako trdna? Ali je mogoče, da suženj pričakuje od svojega gospodarja svobode?... Polnoč je že minila, bratje — kaj ne ničesar več ne čutite v svojih srcih? Kaj morete mirno sedeti za mizami, kakor da bi ničesar ne slutili, kaj se godi okrog nas?... Jaz ne morem več — — nič več... Ali nič ne slišite božičnih zvonov, kako zvone zunaj? O bratje, bratje — močna so vaša srca, že žalost sama bi jih morala dos mrti zastrupiti, pa jih še ne ranj ne... tukaj sedite mlrno in pričakujete — kaj? Ali odrešenja ali smrti? Pa kakšno naj bi bilo vaše odrešenje, ko so vam srca trda kakor od skale?... O trpni — zjokal bi se človek... Mene pa hoče ta praznosta zadušiti... zato grem na svoje poslednje potovanje, ki mu je cilj jarek ob cesti... Ne Bog, ne ljudje me ne bodo odrešili... odrešil se bom sam! Zbogom, romarji, zbogom tudi ti, popotnica Metka, ki je takrat sredi viharja in nevlhte tako nemirno plapolal ogenj v tvojih očeh in ki nikdar več ne pozabim na tisto lepo noč s teboj na konzolu — — zbogom vi vsi, — kmalu mi bodo sijale zvezde naravnost v srce...«

Kljuka je zaškrpala, Luka se je še enkrat z dolgim pogledom poslovil od nas,

drugače preskrbeli za udobnost in razvedril ter okrepilo. — Kdor ni sam prijatelj zimskega sporta, se bo tam lahko razvedril in zabaval ob kalajdoskopnih slikah, ki mu jih nudi v izobilju proizvajalec zimskega sporta. — Zatorej kdor želi razvedrila v prosti naravi, kdor hoče okrepiti svoj živce, naj se potrdi te praznike v Bohinju, v Bistriško dolino.

Zimski sport na Bledu, V nedeljo dne 19. t. m. je otvoril Sportni odsek na Bledu novozgrajeno sankališče skozi »Zako«. Dolgo je 700—100 m, lepo izpeljano v ovinkih ob romantičnem skalovju Osojnice. Pred drugimi ima le to sankališče to posebnost, da zanesa sankalca brzina z dobrim zaletom iz sankališča v Zaki tja na jezersko gladino ledu in steče sankalca naravnost proti Gtoku. Sankališče bo uporabljivo vsak dan, sanke pa so na razpolago le v skromnem številu. Na griču ob nekdanjem sankališču stoji okrepčevalnica z jedli in pijačo, odtod je krasen razgled tako na jezero kot na progo sankališča in imaš sankalca vedno pred očmi. — Za oskrbo je na Bledu dobro preskrbljeno (nad sto postelj v kurljivih sobah) ter bodo cene — tako se nam obeta znatno zmernejše kot v bivši letni sezoni! — Izvoščki na Lesah bodo na razpolago vsakrako pa se priporoča sankalcem, da stopijo na kolovoz Bled, odkoder je le 10 min. do sankališča. — Drugo manjše zabavno sankališče (250 m) za deco in začetnike se nahaja »Pod gradom« na Pristavi.

To in ono.

* Papir iz trave. V Nemčiji je bil pred nekaj meseci iznajden proces proizvodnje papirja iz trave, ki raste v močvirjih. Poskušnja se je izvršila obnesla in iznajdba je že patentirana v mnogih inozemskih državah. Ker je danes veliko pomanjkanje tiskovnega papirja po vsem svetu, je ta iznajdba zelo velika pomena.

* Načrt za nadaljnji pomol na svetu. Največji pomol na svetu bo kmalu zgrajen na reki Hudson ob Canal St. je naznanil pristajški komisar Hurlbert. Konstrukcija pomola je le del načrta za izboljšanje mesta, katerega sedaj že izvršujejo.

* Predzgodovinski zobotehnik. V provinciji Esmeralda, ležeče zahodno od južnoameriške republike Ecuador so našli precejšnje število loban, ki izvirajo od indijanskega plemena, ki je živel v periodu Inkov. Tedaj je vladala na zahodni obali južne Amerike zelo visoka kultura. Mnoge od teh loban imajo zlate zobne krone in plombe, ki za proizvajalce naših modernih dentistov prav nič ne zaostajajo.

* Kdo bo hitrejši? Sadi-Lecinte, znani francoski aviatik, ki je dosegel po Romanetu najvišjo brzino vožnje, je dobil 323.243 km na uro svetovni rekord. Romanet, ne bodi len, se pripravlja, da mu to »čas« izvirje iz rok.

NAJNOVEJŠE BROŠURE:

Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.
Komunistični manifest. Cena 2 K.
Eno leto v Narodnem predstavništvu. Cena 6 K.

Malski spis (za leto 1920). Cena 3 K.
Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.

Eno leto v Narodnem predstavništvu v Belgradu. Cena 6 K.

Čitajte, razširjajte te zanimive knjižice.

Naročajo se v upravi »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

potem je bilo odprlo vrata in se izgubil v noč...

Izpod pisanega kupa čunji je zavzdihnilo, zahtelo znova, najprej polahko, potem pa bruha in cvileč, presunljivo, v srce segajoče; popotnica Metka je hitela, v katu stisnjena, lica zakrita z uvelimi rokami, korence žganja pred seboj na mizi.

»Sama... čisto sama!...«

In vnovič ji je zadržalo sključeno telo v joku.

Stefan se je najprej zavedel.

»Kaj je res šel? Luka!«

»Nikar ga ne kliči več — bogve, kje je sedaj že Luka!« se je trudno zazibal med stoli Jurij Magajna ter se naposled prilizal do mene. »Največ srca je imel izmed nas vseh, največji brezdomec — zato je tudi prvi šel... Žganja na mizo, Barica, žganja še... božič je, naš božič, božič brezdomcev!«

»Božič, da — — je temno pogledal kurjače Marko, »božič žalosti, samote in praznote za nas brezdomce! To je pravica na svetu, pravica, ki nas sili, da se vtopimo v žganju, če hočemo za trenutek pozabiti na vnebovpijočo krivico, ki se nam zodi. Ali veste, dragi moji, kaj je to — božič, kaj bi moral pomeniti?«

Organizacija poštinih in brzojavnih nameščenecv za Slovenijo v Mariboru.

Delavsko gibanje se širi. Čisto naravna posledica je to, ki izvira iz naraščajočega kapitalizma in pomnoženja proletarskih mas. Dolgo časa je veljalo načelo, da državni uslužbenci ne spadajo v kategorijo delavcev. Razmere časa pa so vendar priletele tako daleč, da so tudi državni nastavitelci uvideli, da so tudi oni na istem stališču v buržoazni državi kot delavec v fabriki.

Železničarji so dali zgled, kako je treba začeti z organiziranjem. — Vsaka stroka mora varovati svoje interese. Po vojni so se v Jugoslaviji razmnožile strokovne organizacije vseh strok: vsaka stroka zase in vse skupaj. Le o poštinih uslužbencih ni bilo čuti nič. vendar enkrat so gospodje uradniki menda na misel od zgoraj napravili neko »državotvorno« organizacijo. Kakšna je bila ta organizacija lahko vsak uvidi, če bi hotel videti delo ki ga je napravila, da pa ni bila v zaščito nižjim uslužbencem, poduradnikom in slugam. Je razvidno iz šikaniranja, ki so ga ravno uradniki na »nižjih« uslužbencih izvajali. Organizacija ni nikdar in nikjer odgovarjala namenu organizacije sploh. — Uboge poštnice pare, pa so znale da so zapostavljene, da se zanje nihče ne zmeni, uvideli so da je treba iti na delo za njih bodočnost.

Po zgledu svetovno organiziranega proletariata so se prišli v Mariboru misli ustanovitve organizacije nižjih poštinih uslužbencov. Po nekaj tednih priprave se je vršil v nedeljo dne 12. decembra ustanovni občni zbor, ki je sklenil ustanoviti »Osnovno društvo poštinih in brzojavnih nameščenecv za Slovenijo v Mariboru«, ki si je postavilo za nalogo organizacijo v Sloveniji vpovstaviti, nati zveze z lugom ustanoviti močno organizacijo poštinih uslužbencv za Jugoslavijo no zgledu železničarjev in tako stopiti v vrste mednarodno organiziranega proletariata.

Odbor, ki je prevzel težko nalogo, si je tega v svesti, uga da bo našel njegov poziv odmeva po celi Sloveniji in Jugoslaviji. Zaupajoči v zmago dela in pravice nad krivico, pozivljamo tovariše poštnice nameščenice da naj takoli no vseh kraih eredo na delo in naj za nadaljne informacije piše na:

»Društvo poštinih in brzojavnih nameščenecv za Slovenijo v Mariboru«. Poštni predal 22. Hitro na delo in naprej v boj za naše pravice!

Mezdna gibanja.

Pogajanja nekovskih pomočnikov. V torek, dne 21. t. m. so se vršila pogajanja za nekovske pomočnike pri deželni vladi. Podietnike so zastopali gg.: Jenko Avgust, Dolnar Franc in Pauer Friderik, pomočniški zbor pa gg.: Kratochvil Karl, Leskošek Alojzij in Kovač Anton. Po daljši razpravi se je sklenilo sledeče: 1. Temeljne plače: a) za I. kategorijo 350 kron ter 170 K draginske doklade; b) za II. kategorijo: temeljne plače 200 K ter 170 K draginske doklade. 2. Hrana stane dnevno 20 K, zraven tega je pecivo in stanovanje prosti. 3. Pomočniki, ki nimajo hrane v hiši dobe dnevno 1 kg belega kruha. 4. Določene plače stopijo takoli v veljavo in se morajo v vsaki pekarni uveljaviti. 5. Gospodje molstri so izjavili, da bodo gledali na to, da se hode pogodba brez javnih napadov izvedla.

Uredba o pridobitvi in izgubi državljanstva kraljevine SHS.

Izvršuje III. del VI. odseka mirovne pogodbe med zavezniškimi in pridruženimi silami in med Avstrijo, katero je dne 10. septembra 1919. v Saint Germainu en Laye podpisala večina zavezniških in pridruženih sil in Avstrija, h kateri je kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev pristopila dne 5. decembra 1919. in katere ratifikacija je izročila dne 16. julija 1920. in pridržuje pravico izpremembe vsled eventualnih posebnih pogodb s prizadetimi državami, se odreja:

Prvi oddelek.

§ 1. V kolikor ne spadajo v izjemne niže navedene kategorije, postanejo polnopravno državljani kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev tisti nekdanji avstrijski državljani, ki so imeli dne 1. januarja 1910. domovinsko pravico na onem ozemlju av-

strijske polovice nekdanje avstro-ogrške monarhije katero je pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev, in ki so ohranili to pravico do dne, ko je stopila v veljavo saintgermalnska mirovna pogodba z Avstrijo, t. j. do dne 16. julija 1920.

Istotako postanejo, v kolikor ne spadajo v izjemne niže navedene kategorije, polnopravno državljani kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev tisti, ki so imeli pripadnost v Bosni in Hercegovini dne 1. januarja 1910. in ki so ohranili to pripadnost do dne, ko je stopila v veljavo saintgermalnska mirovna pogodba z Avstrijo, t. j. do dne 16. julija 1920.

Drugi oddelek.

1. Pridobitev našega državljanstva na podstavi prošnje in oblastvene odločbe.

§ 2. Tisti, ki so pridobili domovinsko pravico izza dne 1. januarja 1910. na onem ozemlju avstrijske polovice bivše avstro-ogrške monarhije, katero je pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev, nadalje tisti, ki so pridobili bosensko-hercegovsko pripadnost izza dne 1. januarja 1910., postanejo državljani kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev samo s pritrditvijo naše države. Če tega pritrdila ne zahtevajo ali če se jim odreče, pridobe državljanstvo one države, kateri je pripadlo ozemlje, kjer so imeli domovinsko pravico, preden so pridobili to pravico (oziroma pripadnost) na ozemlju, kejr jo imajo sedaj.

§ 3. Prošnje, o katerih govori prejšnji paragraf, se morajo vložiti do vstetega dne 15. julija 1921. pri onem upravnem oblastvu prve stopnje, v katerega področju ima prošlec domovinsko pravico — oziroma (za bosensko in hercegovsko pripadnike) svoje stalno bivališče.

Izjemno od prejšnje alineje pa teče ta enoletni rok za tiste, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, šele od trenutka, ko se reši vprašanje naše državne meje proti Italiji in ko Italija izpravi dotične naše kraje. Ministrstvo za notranje zadeve bo to ob svojem času objavilo.

Upravna oblastva prve stopnje vročajo vse prošnje s svojim mnenjem vred svoji pokrajinski vladi.

§ 4. Upravna oblastva prve stopnje morajo javno pozvati tiste, o katerih govori § 2., naj vložijo potrebne prošnje: obenem jih morajo obvestiti, da se ne bodo zmatrali za naše državljanke, ako do vstetega dne 15. julija 1919. ne vložijo rečene prošnje.

Če takega poziva ne bi bilo, velja za poziv objava te uredbe v »Službenih Novinah kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev« in v pokrajinskih uradnih listih.

Vsak prošlec mora svoji prošnji priloziti:

1. Izpričevalo o domovinstvu;
2. krstni ali rojstni list, poročni list, oziroma izpisek iz matice (bosensko-hercegovski pripadniki: izpisek iz popisa naroda), in sicer zase, za svojo ženo in za one svoje otroke, ki niso dovršili 18. leta;
3. Izpričevalo o moralnopolitičnem vedenju;

V prošnji mora tudi označiti, kam je bil pristojen, preden je pridobil današnjo domovinsko pravico (oziroma — bosensko hercegovski pripadniki — kje je njegovo stalno bivališče).

Zaoprošeno podlito našega državljanstva da ali odkloni ona pokrajinska vlada, v katere področju ima prošlec domovinsko pravico, oziroma pripadnost.

Prošila mora obvestiti o odločbi, izdani na njegovo prošnjo. Isto oblastvo ukrene, česar je treba, da se ta odločba zapiše v domovinske seznamke, oziroma v Bosni in Hercegovini v popis naroda.

II. Pridobitev državljanstva kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev po tistih, ki imajo sedaj domovinsko pravico na onem ozemlju avstrijske polovice bivše avstro-ogrške monarhije, katero ni pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev, ki pa so imeli prej domovinsko pravico (oziroma pripadnost) na kateremkoli ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, katero je pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev.

§ 5. Tisti, ki so stari nad 18 let in imajo domovinsko pravico na onem ozemlju dežel, nekdanj zastopanih v bivšem državnem zboru, katero ni prešlo v sestavo kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev, in ki so po členu 70. saintgermalnske mirovne pogodbe polnopravno postali romunski, poljski, češki ali italijanski državljani, smejo v enem letu optatiti za državljanstvo kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev, ako so imeli domovinsko pravico (oziroma bosensko-hercegovsko pripadnost) na kateremkoli ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, katero je pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev.

§ 6. Ta enoletni rok teče od dne 16. julija 1920.

Izjemno od prejšnje alineje teče glede tistih, ki so italijanski državljani ali ki so imeli prej domovinsko pravico v eni izmed občin, katere so na ozemlju, zasedenem po Italiji, ta enoletni rok od trenutka, določenega v drugi alineji § 5.

§ 7. Tisti, o katerih govori § 5., morajo vložiti prijavo o optatit za naše državljanstvo pri onem upravnem oblastvu prve stopnje, v katerega področju so imeli prej

svojo domovinsko pravico, oziroma (za bosensko-hercegovske pripadnike) svoje stalno bivališče.

Ako imajo te osebe svoje stalno bivališče izven meja kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev, smejo prijavo vložiti tudi pri diplomatskih in konzularnih oblastvih kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev v državi svojega stalnega bivališča. Ta oblastva morajo prijavo takoli vročiti upravnemu oblastvu prve stopnje, označenemu v alineji.

Optant mora prijavi priloziti:

1. Dokaz o svoji dosednji pristojnosti;
2. svoj krstni (oziroma rojstni) list kakor tudi krstne (oziroma rojstne) liste svoje žene in onih svojih otrok, ki niso dovršili 18. leta;
3. Izpričevalo o moralnopolitičnem vedenju;
4. dokaz ali navedbo, v kateri občini na onem ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, katero je pripadlo kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev, je imel prej domovinsko pravico, oziroma dokaz, da je bil prej bosensko-hercegovski pripadnik.

§ 8. Upravna oblastva prve stopnje, označena v prejšnjem paragrafu za pristojna, se morajo po prizadetih občinah uveljaviti, ali je optant prej res užival domovinsko pravico v dotični občini — oziroma ali je bil res nekdanj bosensko-hercegovski pripadnik — ter vroče predmet v rešitev svoji pokrajinski vladi. Za osebe, ki so imele nekdanj domovinsko pravico v Banatu, Bački in Baranji, vročajo upravna oblastva prve stopnje prijave pristojnemu velikemu županu.

Pokrajinska vlada, oziroma veliki župan v Banatu, Bački in Baranji, odloči, da je optant po členu 78. saintgermalnske pogodbe postal naš državljan. Ta oblastva takoli o svoji odločbi obveste upravno oblastvo prve stopnje, označeno v § 7., da le-to obvesti optanta ter ukrene, česar je treba, da se ta odločba vpiše tudi domovinske seznamke.

Zoper odločbo pokrajinske vlade, oziroma velikega župana v Bački, Banatu in Baranji, ima optant pravico pritožbe v štirinajstih dneh na ministra za notranje zadeve.

§ 9. Pokrajinske vlade, označene v § 8., oziroma veliki župan v Banatu, Bački in Baranji, morajo ministrstvu za notranje zadeve občasno predlagati točen seznam optantov, označivši v njem:

1. ime optantova, njega priimek in poklic;
2. ime njegove žene in onih njegovih otrok, ki so v trenutku, ko vložil prijavo, mlajši nego 18 let;
3. občino, kjer je optant postal pristojen;
4. občino in državo, kamor je bil optant pristojen pred optatit.

Ministrstvo za notranje zadeve zbere vse te podatke ter njih preps po diplomatski poti vroči prizadetim državam.

§ 10. Ako so imeli tisti, ki so navedeni v § 5., prej domovinsko pravico v eni izmed dežel, nekdanj zastopanih v državnem zboru, katere so prešle v sestavo kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev, samo spričo svojega službenega stališa (kot uradniki, uslužbenci itd.), velja njih optatit samo, v kolikor jo odobri minister za notranje zadeve. (Konec pril.)

Dopisi.

Albanska kultura. Razmere pri tvrdki Benedik v Črnomlju se zrcalijo v popolni albanski luči. Poslovodja Slapničar ima to lepo navado, da zaerzi večkrat kakemu delavcu. Če se mu isti no nasje ne pokori. S palico: tudi se je že izpozabil, da je nagrabil takega nenokorneža za vrat. Kaže svojo človekoljubnost s tem da je doletnika vselej, kadar je bil isti pri volji delavcem zvišati plače. od tega odvrnil. češ da ob on dobil delavce še za nižjo plačo. Tudi ni hotel dati popravit delavskega stanovanja, katero je bilo slabše kot svinski hlev: čeprav mu je bilo to od tvrdke zaukazano. dokler ni bil oblastveno primoran. Slapničar je dal postaviti na trdninskem koledvoru cirkularno žago brez oblastvenega dovoljenja in to dal v obrat brez vsake varnostne naprave. čeprav mu je prepovedal podjetnik sam. pustiti žago v obrat. dokler ni varnostno onemrežena. Tudi še potem, ko je bil neki delavec pri žaganju drv poškodovan na glavi, in je prištevati le srečnemu slučaju, da ni zgrbil življenja ali vseeno se ni zdelo Slapničarju vredno zavarovati žago ob obstoječih predpisih. dokler ni bil po orožniku prisiljen. Nadalje je spravil v leseno, z lepljenko krito shrambo

polet katere v dveh s tanko leseno steno oddelanih sobah v železnihi pečeh kurijo in pred katero vozijo lokomotive več spodov bencina. čez 20 ke smodnika. vžigalno vrstico, dinamom in druge gorljive snovi. iz česar je razvidno kako zelo skrbi za delavsko zdravje in osebno varnost. Vrhutega pa je še tako nesramen, da se izdaia za prvega soc. demokrata in si je unal reči, da če bi on kandidiral za narodnega zastopnika v konstituantu. bi ga vsi socialni demokrati volili. Smešno! Kar se tiče surovega postopanja napram delavstvu tudi Benedik stari ne zaostaja za svojim ljublim Slapničarjem niti za las. kajti on noče izplačati delavstvu 50 odstotnega povška plače. v kar se je pogodbeno obvezal in obkłada posameznega delavca. če išče isti pri niem svojo krvavo zasluženno plačo z imenom holiševik. in drueimi slčnimi primki, mu grozi z aretacijo in zaogrom ter preklinja boga prav po balkansko. kar je zelo lepo za izobraženega večkratnega milionaria. V pravo albansko luč nam pa postavlja razmere in poslovanie imenovane tvrdke okolnost. da vporabljajo pri tehtanju živil v Bukovlu. mesto utežov — koniske podkve. — Torej prav po turško! Tudi mene je, kakor sem zvedel doletela čast da mi je g. Benedik preklinjal boga, me imenoval puntaria njegovih delavcev in mi baie grozil z zadorom in to vse radi članka tičočega se njegove tvrdke, obilavicega v »Napreju« od predzadnje sobote. nakar mu na zagotovim da me vse njegovo nsovanie in grožnje ne bodo spravile iz ravnateljstva. kajti imam še mnogo slabo duhtedečega materiala iz njegove zalozre. katerega si pa pridržim za prihodniti.

Novi grb »uvelinjenih« socialistov v Mariboru. Neki dober risar iz Maribora nam je poslal načrt novega grba Nachtigalove stranke. isti je enak ljubljanskemu. samo kladivo manika. baie te istega nositelj mariborske stranke sam v delavnico odnesel.

Rečica ob Savinji. Podivlanost (gl. »Straž« z dne 13. 12. t. l. št. 137) Pri nas psi po volitvah naprej lajajo. Bolimo se, da bodo stekli, zato jim v kratkem preskrbimo primerne nagobčnike, da ne bodo tako nevarni. Ako bodo naprej besneli, preskrbimo si priprave bikovke, da jih pobijemo. Ali smo svobodni državljani? Živela taina volitev? — Spicparkelinkrave.

Iz Polzele. V nedeljo, dne 19. decembra se je vršil pri nas strokovni in politični shod socialnodemokratske stranke. Strokovno poročilo je oddal tajnik osrednjega društva lesnih delavcev sodr. Bradaška nad sve točno. O politiki je pa nad vse zanimivo poročal sodr. Martinčič iz Celja. Poslušalci so bili nad vse zadovoljni s shodom. Izrazila se je želja, naj bi v kratkem času bilo zopet kaj takega prirejeno, saj služijo enaki shodi le v bodrilo delavstva, ki se vrhu tega, da se ga povsodi, kjer je more, tepta, še vedno v veliki večini ne zaveda kam da pripada. Upamo da bodo na prihodnji shod prišli tudi oni, ki so to nedeljo manjkali. Tudi Vam kličemo: Zbudite se iz zaspanosti in mlačnosti! Pustite dosedanje oboževanje meščanskih strank, zavedajte se položaja, v kateremu se kot delavci, tlačani nahajate in pristopite oni, ki se nas dosedaj še izogibate, v vrste proletariata, kajti tu je odini prostor za Vas. Obiskujte z vnašo naše shode, predavanja in diskuzije, izobrazite se, berite naše časopise, Zdravite se, kajti zadnji čas je žel!

Imate bolečine? V obrazu? V celnem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Polkuzite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvoinatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei.

Alli troite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 skatlic 18 K. Prava želodec okrenčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poštnina posebei. a nalceneje. Eugen V. Feller. Stuhlica donja, Elza trg 252. Hrvatska. A. (2)

Izdajatelj: Ivan Milnar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Peči, štedilnike

kuhinjske potrebščine, železno pohištvo okove za pohištvo in gradbe, orodje ter vsakovrstno drugo železninsko blago nudi po solidnih cenah na drobno in debelo trgovina z železnino

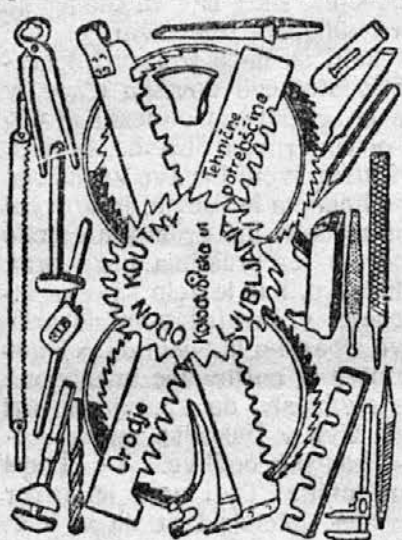
BREZNIK & FRISCH v Ljubljani,
Cankarjevo nabrežje št. 1.

Modna trgovina

A. Šinkovic nasl.

Ljubljana, Mestni trg

priporoča svojo ravnokar došlo zalogo modnega blaga. — Velika izbira pletenin za dame, gospode in otroke. — Cene nizke.

Pozor sl. občinstvo!

Oglejte si razstavo fino izdelanih v izloži g. J. Gričarja v Ljubljani, Selenburgova ulica se nahajajoči čevljev. Delo iz najfinjšega usnja na roko po dunajskih vzorcih.

M. PETERNEL, čevljarji mojster
Celovška cesta št. 59
v salonu znane gostilne Vodnik.

Zemina ponudba. Fant, 33 let star, se želi seznaniti s slovenskim dekletom v starosti od 20. do 30. let. Ona, ki ima resno misel za ženitev, naj piše in pošlje svojo sliko, katera se na zahtevo takoj vrne, na naslov: JOHN TEKAVEC, Slaty Fork, W. Va. Camp 4, Severna Amerika.

Po zelo **znižani ceni** nova **Dvokolesa,**

plašči, zračnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbitne svetilke, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.

F. RATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrdke:

Prva haloška trgovina z vinom
Ante Košenjak in drug
pri Sv. Barbari v Haložah.

Kupim vs. ko množino cinkansvinca
po najnižjih cenah.

M. Ussar, kleparnica,
Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Inserirajte v „NAPREJU“

Odvetnik dr. Franjo Lipold
naznanja, da se je dne 15. decembra 1920 preselil
in ima svojo odvetniško pisarno
v Mariboru, Aleksandrova cesta 30, I. nadstropje.
Telefon št. 85.

Konkurenčne cene!

Vsakovrstno manufakturo

se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki

BRUMAT F. Ljubljana,

Mestni trg št. 25/I.

Lastni auto za prevažanje.

Konkurenčne cene!

Skaboform se zopet dobiva!

Proti arbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno **dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.** Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolice

Rihard Sušnik pri „Zlatem jelenu“ IV.,
--- Marijin trg. ---

in sicer volne, čerjaje, tiskanine, etamina, batiste za ženske obleke, suknja kamgarna in hlačvine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kloba, cvilja, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirki, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoji! Na debelo samo v I. nadstropju
VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314,
Razpošiljalna Slovenija.

Kje kupim dober in fin **Gramofon,**
plošče, igle, posamezne dele?
Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in godbenih avtomatov

A. RASBERGER,
Ljubljana — Sodna ulica št. 5. (poleg dež. sodišča.)
Mehanična delavnica za popravilo vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela precizne mehanike.

Na drobno! Na debelo!

ČAJ

Jos. Fabiani,
Ljubljana, Prešernova ulica 54,
nasproti glavne pošte
Telefon interurban 548.

Velika zaloga špecerijskega in kolonijalnega blaga, likerjev, namiznih in dezertnih vin --

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD pisalni stroj
OPALOGRAPH razmnoževalni aparat

ima tvrdka

THE REX Co., Ljubljana
Selenburgova ul. 7/I. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poročitvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647'42

Društveni sklad K 30.939'43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207'94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 2'50 in delež K 40'—.

Pisarna v Zagorju št. 99.

Poštni čekovni račun št. 10.582.

Telefon interurban 178.

Konsumno društvo za Slovenijo

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo ima sedaj nad 17.000 članov. Po zadnjem računskem zaključku znašajo društveni skladi:

rezervni sklad K 42.831'65

bolniški sklad K 33.411'16

dispozic. sklad K 21.007'61

pogrebni sklad K 1.000'—

deležni sklad K 303.022'94

Društvo izplačuje zaostalom po umrlih članih pogrebno podporo, bolnim članom, bolniško podporo.

Društvo ima 35 prodajal in sicer sledeče:

Ljubljana, Sp. Siska
Glince pri Ljubljani
Rožna dolina pri Ljubljani
Ljubljana, Bohoričeva ulica
Ljubljana, Krakovski nasip
Ljubljana, Sodna ulica
Tržišče na Gorenjskem
Križ pri Trzinu
Sv. Ana pri Trzinu
Sava-Jesenice
Jesenice (pri Ferjanu)
Koroška-Bela, Javornik

Mojstrana
Kranjska gora
Gorje pri Bledu
Radovljica
Borovnica
Kamnik
Litijsko
Radeče-Zidani most
Celje
Store pri Celju
Sostanj
Rogaška Slatina

Pragersko
Maibor
Ruše nad Mariborom
Fala pri Mariboru
St. Lorenz na Pohorju
Guštanj
Prevalje
Mežica Koroška
Crna I.
Crna II.
Pliberk
Poljane

Hranilni oddelek

društva obrestuje **hranilne vloge** po 4% oziroma 4 1/2%. Hranilne vloge se vlagajo in izplačujejo v vseh zgoraj navedenih društvenih prodajalnah, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Kot član pristopi lahko vsak. Pristop znaša K 1'— delež K 100'—

Pisarna: Ljubljana-Sp. Siska, Kolodvorska c. 208.Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal št. 13**

— Delniška glavica —
K 50.000.000.
Glavica z rezervami
okroglo K 55.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in takoj račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka— Brzojavni naslov: Banka. — **v Ljubljani.** — Telefon št. 261. —

Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter bančna ekspozitura v Puči.

Rezervni fond okroglo
K 45.000.000.

Kupuje in razpisuje vse vrste:
vrednostnih papirjev, finančnih
eraričnih obveznic, uveljavljene
— vsakovrstne kredite. —